เรามาจากไหน?...และจะไปไหน?...หน้าที่2

นำเสนอเมื่อ : 24 พ.ย. 2552

เรามาจากไหน?...และจะไปไหน?...หน้าที่2

"ผู้มีปัญญาควรตามรักษาจิต ที่เห็นได้ยากนัก ละเอียดนัก

จิต... มักตกไปในอารมณ์ผ่ายต่ำ

จิตที่ระวังรักษาดีแล้ว นำความสุขมาให้"

(ธรรมบท ๒๕/๑๙)

เรามาจากไหน?...และจะไปไหน?...(๔)

ฝ่ายชาวเมืองอาฬวี ได้ถวายภัตตาหารแด่พระศาสดา เมื่อเสร็จภัตกิจ พวกชาวเมืองรอคอยเพื่อให้เพระศาสดาอนุโมทนา พระศาสดาทรงดำริว่า เราเดินทางมาจากพระเชตวันมาถึงเมืองอาฬวีเป็นระยะทาง ๓๐ โยชน์ เพื่อประโยชน์แก่นางกุมาริกา เมื่อนางกุมาริกายังไม่มา เราจะไม่กลาวอนุโมทนากถา จึงประทับนั่งนิ่งอยู่

แม้นางกุมาริกานั้นแล กรอด้ายหลอดแล้วใส่ในกระเช้า เพื่อนำไปให้บิดาที่โรงช่างหูก เมื่อเดินไปถึงที่ๆพระศาสดาประทับอยู่ ก็ได้เดินแลดูพระศาสดาไป แม้พระศาสดาก็ทรงชุมเม้อทอดพระเนตรนางกุมาริกานั้น ถึงนางกุมาริกาก็ได้ทราบแลดูโดยอาการที่พระศาสดาทอดพระเนตรเหมือนกันหวา ยอมทรงหวังการมาของเรา ยอมทรงรอคอยการมาของเราที่เดียว นางวางกระเช้าดายหลอด แลวไดไปยังที่พระศาสดาประทับอยู

ถามว่า.....ก็เพราะเหตุไร พระศาสดาจึงทรงทอดพระเนตรนางกุมาริกานั้น

แก้ว่า.....ได้ยินว่า พระองค์ทรงปริวิตกอย่างนี้ว่า "นางกุมาริกานั้น เมื่อไปจากที่นี่ ทำกาลกิริยา(ถึงแก่ความตาย)อย่างปุถุชนแล้ว จักเป็นผู้มีคติไม่แน่นอน.

(นางกุมาริกานี้ เมื่อไปถึงโรงช่างหูกของบิดาๆตุน ก็จะถึงแก่ความตาย รายละเอียดจะปรากฏข้างหน้า ถ้านางไม่ได้แวะเข้ามาหาพระศาสดา ก่อนที่จะไปโรงช่างหูก ก็จะไม่ได้ฟังธรรมเทศนา จะไม่ได้บรรลุโสดาบัน เมื่อตายก็ตายอย่างปุถุชนตาย การตายของปุถุชนนั้น มีคติไม่แน่นอน คือไม่มีใครรับรองได้วา ปุถุชนตายแลวไม่ไปสูอบายภูมิ)

แต่เมื่อนางมาถึงที่เราประทับนั่งอยู่ ได้ฟังธรรมแล้วสำเร็จโสดาปัตติผลแล้วจึงไป จักเป็นผู้มีคติแน่นอน(คือตายแล้วไม่ไปสู่อบายภูมิโดยแน่นอน)นางจะไปเกิดในดุสิตวิมาน"หมายว่า ในวันนั้น ชื่อว่าความพ้นจากความตาย ไม่มีแก่นางกุมาริกานั้น

พระศาสดาตรัสถามปัญหากับธิดาช่างหูก

ในขณะที่นางกุมาริกานั้น ถวายบังคมพระศาสดา ผู้ประทับนั่งนิ่ง ท่ามกลางพุทธบริษัท พระศาสดาตรัสกับนางว่า...

พระศาสดา -- กุมาริกา เธอมาจากไหน?

กุมาริกา --- ไม่ทราบ พระเจ้าข้า

พระศาสดา -- เธอจักไป ณ. ที่ไหน?

กุมาริกา -- ไม่ทราบ พระเจ้าข้า

พระศาสดา -- เธอไม่ทราบหรือ?

กุมาริกา -- ทราบพระเจ้าข้า

พระศาสดา -- เธอทราบหรือ?

กุมาริกา -- ไม่ทราบ พระเจ้าข้า

พระศาสดาตรัสถามปัญหา ๔ ข้อกับนางกุมาริกานั้น ด้วยประการฉะนี้

เรามาจากไหน?...และจะไปไหน?...(๕)

มุหาชนต่างโพนทนาว่า ผู้เจริญทั้งหลาย ท่านจงดูธิดาช่างหูกผู้นี้ พูดคำอันตนปรารถนาแล้วๆกับพระสัมมาสัมพุทธเจ้า(นึกอยากจะพูดอะไรก็พูดตามใจชอบของตน) เมื่อพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสว่า เธอมาจากไหน? ธิดาช่างหูกนี้ ควรพูดว่า มาจากเรือนช่างหูก เมื่อตรัสถามวา เธอจะไปไหน? ก็ควรกลาววาจะไปโรงช่างหูก มีใชหรือ?

พระศาสดาทรงกระทำมหาชนให้เรียบร้อย แล้วตรัสถามว่า กุมาริกา เมื่อเราถามว่าเธอมาจากไหน? เพราะเหตุไร เธอจึงตอบว่า ไม่ทราบ...

กุมาริกา -- พระเจ้าข้า พระองค์ย่อมทราบความที่หม่อมฉัน มาจากเรือนช่างหูก แต่พระองค์ เมื่อตรัสถามว่า เธอมาจากไหน? ย่อมตรัสถามว่า เธอมาจากที่ไหน จึงมาเกิดในที่นี้(เธอตายจากภูมิไหน? จึงมาเกิดในภูมิมนุษย์) แต่หม่อมฉันย่อมไม่ทราบว่า ก็เราตายมาจากที่ไหน จึงมาเกิดในที่นี้..

ลำดับนั้น พระศาสดา ประทานสาธุการเป็นครั้งแรกแก่นางกุมาริกานั้นว่า... ดีละ... ดีละ... กุมาริกา ปัญหาอันเราถามแล้วนั่นแล อันเธอแก้ได้แล้ว แล้วตรัสถามข้อต่อไปว่า เราถามเธอว่า เธอจะไป ณ. ที่ไหน? เพราะเหตุไร เธอจึงกล่าวว่า ไม่ทราบ?

กุมาริกา -- พระเจ้าข้า พระองค์ทรงทราบหม่อมฉัน ผู้ถือกระเช้าด้ายหลอดเดินไปยังโรงช่างหูก พระองค์ย่อมตรัสถามว่า ก็เธอไปจากโลกนี้แล้ว จักเกิดในที่ไหน? หม่อมฉันจุติจากโลกนี้แล้ว ย่อมไม่ทราบว่า จักเกิดที่ไหน?

ลำดับนั้น พระศาสดาประทานสาธุการแก่นางเป็นครั้งที่สองว่า ปัญหาอันเราถามแล้วนั่นแล เธอแก้ได้แล้ว แล้วตรัสถามข้อต่อไปว่า เมื่อเราถามว่า เธอไม่ทราบหรือ? เพราะเหตุไร เธอจึงกล่าวว่า... ทราบ.

กุมาริกา -- พระเจ้าข้า หม่อมฉันย่อมทราบว่า จะต้องตายโดยแน่แท้ จึงกราบทูลอย่างนั้น.

ลำดับนั้น พระศาสดาประทานสาธุการแก่นางเป็นครั้งที่สาม แล้วตรัสถามข้อต่อไปว่า เมื่อเราถามเธอว่า เธอย่อมทราบหรือ? เพราะเหตุไร จึงตอบว่า... ไม่ทราบ

กุมาริกา -- หม่อมฉันย่อมทราบว่า จะต้องตายโดยแน่นอนเท่านั้น แต่ย่อมไม่ทราบว่า จักตายในเวลากลางคืน กลางวัน หรือเวลาเช้า เพราะเหตุนั้น จึงพูดอย่างนั้น.

พระศาสดาประทานสาธุการแก่นางเป็นครั้งที่สี่ว่า ปัญหาอันเราถามแล้วนั่นแล เธอแก้ได้แล้ว แล้วตรัสเตือนบริษัทว่า พวกท่านย่อมไม่ทราบถ้อยคำ ที่นางกุมาริกาตอบปัญหา ย่อมโพนทนาอย่างเดียวเท่านั้น เพราะจักษุของชนเหล่าใดไม่มี ชนเหล่านั้นเป็น(ตุจ)คนตาบอดทีเดียว จักษุคือปัญญาของชนเหล่าใดมีอยู่ ชนเหล่านั้นแล เป็นผู้มีจักษุ ดังนี้แลวตรัสพระคาถานี้วา

อนฺธภูโต อยํ โลโก ตนุเกตฺถ วิปสฺสติ

สกุนฺโต ชาลมุตฺโตว อปฺโป สคฺคาย คจฺฉติ

"สัตว์โลกนี้ เป็นเหมือนคนตาบอด ในโลกนี้น้อยคนนักจะเห็นแจ้ง น้อยคนนักจะไปสวรรค์ เหมือนนกหลุดแล้วจากข่าย(มีน้อย)ฉะนั้น.

คำว่า "น้อยคนนักจะเห็นแจ้ง" คนในโลกนี้น้อยคนนัก จะเห็นด้วยวิปัสสนาปัญญาว่า สังขารทั้งหลายทั้งปวงล้วนไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตา

คำว่า "น้อยคนนักจะไปสวรรค์ เหมือนนกหลุดแล้วจากข่าย" หมายความว่า บุรุษสัตว์ทั้งหลาย น้อยคนนักที่ตายแล้วจะไปเกิดในสวรรค์ เหมือนผู้ฝูงนกกระจาบที่นายพรานนกผู้ฉลาด ดลบด้วยข่ายจับเอาอยู่ นกกระจาบบางตัวเท่านั้น ย่อมหลุดจากข่ายได้ ที่เหลือย่อมเขาไปสูภายในขายทั้งนั้น ฉันใด บรรดาสัตว์ที่ถูกขาย คือมาร(บวงของมารหรือขายของมาร คือกามคุณ อันใดแกรูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพารมณ์) รวบไวแลว สัตวเป็นอันมากยอมไปสูอบาย มีบางคนเทานั้นที่ไปเกิดในสวรรค.

เรามาจากไหน?...และจะไปไหน?...(๖)

ธิดาช่างหูกตายไปเกิดในดุสิตภพ

นางกุมาริกานั้น เมื่อฟังธรรมจบแล้ว ได้สำเร็จเป็นพระโสดาบันแล้ว ถือกระเช้าด้ายหลอดไปหาบิดา ขณะนั้นบิดาของนางกำลังหลับอยู่ นางไม่ทันดูว่าบิดากำลังหลับอยู่ จึงนำกระเช้าด้ายหลอดใส่เข้าไปในฟืม กระเช้าด้ายหลอดกระทบที่ปลายฟืมเกิดเสียงดัง บิดานางตกใจตื่นขึ้นเพราะเสียงนั้น จึงฉุดปลายฟืมไปเหมือนกับเวลาที่กำลังทอผ้าอยู่ ปลายฟืมกระแทกถูกที่หน้าอกของนางกุมาริกาถึงแกความตาย ไปบังเกิดแลวในสุดภพ(ไปเกิดเป็นเทวดาชั้นดุสิต)บิดาของนางเกิดความเศราโศกอยางใหญหลวง จึงไปหาพระศาสดา ได้ฟังอนมตีคคสูตร แลวขอบรรพชา อุปสมบทในเวลาไมนาน ได้สำเร็จเป็นพระอรหันต

เรื่องของธิดาช่างหูก ที่นางตอบคำถามพระศาสดาว่า นางไม่ทราบว่าตายจากภพภูมิใด และจะไปเกิดในภพภูมิใด เป็นการกล่าวโดยเฉพาะเจาะจงภูมิ หมายความว่า ก่อนที่นางจะมาเกิดเป็นธิดาช่างหูกนี้ นางได้ตายมาจากภูมิชื่ออะไร? นางไม่สามารถทราบชื่อภูมินั้นได้โดยตรง และเมื่อนางตายจากมนุษย์แลว นางก็ไมสามารถระบุชื่อภูมิที่นางจะไปเกิดโดยเฉพาะเจาะจงได นางจึงตอบคำถามไปเชนนั้น แตเมื่อกลาวโดยกวางๆ ไมระบุชื่อภูมิลงไปโดยเฉพาะเจาะจงแลว ยอมจะกลาวได้วา สัตว์ทั้งหลายมาจากไหนโดยบาง และจะไปไหนโดยบาง ดังนี้คือ.....

๑. สัตว์ที่กำลังเกิดอยู่ในอบายภูมิ ย่อมตายมาจากอบายภูมิ หรือกามสุคติภูมิ ภูมิใดภูมิหนึ่ง เช่นสัตว์ที่กำลังเกิดเป็นเปรตในชาตินี้ แสดงว่าชาติก่อนเคยเกิดเป็น สัตว์นรก เปรต หรืออสุรกาย หรือเดรัจฉาน หรือเป็นมนุษย์ หรือเป็นเทวดามาแล้วในชาติก่อนจากชาตินี้ เมื่อตายแล้วก็มาเกิดเป็นเปรตในชาตินี้ สวนพวกรูปพรหม อรูปพรหม เมื่อตายแลวยอมไมไปเกิดเป็นสัตวนรก ในอบายภูมิ ในกพชาตินี้ติดตอกันทันทีโดยแนแทน

เมื่อตายจากอบายภูมิ แล้วจะไปเกิดในอบายภูมิ หรือกามสุคติภูมิ ภูมิใดภูมิหนึ่งก็ได้

ดังนั้น ถ้าถามว่า สัตว์ที่เกิดอยู่ในอบายภูมิ มาจากไหน และจะไปไหน? ก็จะตอบได้ว่า สัตว์เหล่านั้นมาจากกามภูมิ ๑๑(มี อบายภูมิ ๔ มนุสสภูมิ ๑ เทวภูมิ ๖)ภูมิใดภูมิหนึ่งแน่นอน(แต่ระบุชื่อภูมิไม่ได้) และเมื่อตายแล้วก็จะไปสู่กามภูมิ ๑๑ ภูมิใดภูมิหนึ่งแน่นอน ตามสมควรแกกรรมที่ตนได้สั่งสมไว

๒. สัตว์ที่กำลังเกิดอยู่ในกามสุคติ ๗(มนุสสภูมิ ๑ เทวภูมิ ๖) ย่อมมาจากอบายภูมิ ๔ กามสุคติภูมิ ๗ รูปภูมิ ๑๑(เว้นสุทธาวาสภูมิ ๕)อรูปภูมิ ๔ ภูมิใดภูมิหนึ่ง

เมื่อตายแล้วย่อมไปเกิดในอบายภูมิ ๔ กามสุคติภูมิ ๗ รูปภูมิ ๑๖ อรูปภูมิ ๔ ภูมิใดภูมิหนึ่ง ตามสมควรแก่กรรมที่ตนได้สั่งสมไว้

ดังนั้น เมื่อถามว่า สัตว์ที่เกิดอยู่ในกามสุคติภูมิ ๗ มาจากไหน? ตอบว่า มาจาก ๒๖ ภูมิ (เว้นสุทธาวาส ๕) เมื่อตายแล้วย่อมไปเกิดใน ๓๑ ภูมิ ภูมิใดภูมิหนึ่ง ตามสมควรแก่กรรมที่ตนได้สั่งสมไว้

๓. สัตว์ที่กำลังเกิดอยู่ในรูปภูมิ ๑๖ ย่อมตายมาจากกามสุคติภูมิ ๗ รูปภูมิ ๑๔ (เว้นอสัญญสัตตภูมิและอกนิฏฐาภูมิ) ภูมิใดภูมิหนึ่ง

เมื่อตายแล้วย่อมไปเกิดใน กามสุคติภูมิ ๗ รูปภูมิ ๑๕ (เว้นอสัญญสัตตภูมิ) และอรูปภูมิ ๔ ภูมิใดภูมิหนึ่ง ตามสมควรแก่กรรมที่ตนได้สั่งสมไว้

๔. สัตว์ที่กำลังเกิดอยู่ในอรูปภูมิ ๔ ย่อมตายมาจากกามสุคติภูมิ ๗ รูปภูมิ ๑๐(เว้นอสัญญสัตตภูมิและสุทธาวาสภูมิ ๕) อรูปภูมิ ๔ ภูมิใดภูมิหนึ่ง

เมื่อตายแล้วย่อมไปเกิดในกามสุคติภูมิ ๗ และอรูปภูมิ ๔ ภูมิใดภูมิหนึ่ง ตามสมควรแก่กรรมที่ตนได้สั่งสมไว้

คดลอกมาจาก http://www.dhammajak.net/forums/viewtopic.php?t=27132